

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo-//nis Episcopi Hal-//berstattensis, De Varietate//
librorum, siue de Amore cœlestis// patriæ libri. III. ...**

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1531

VD16 H 231

XXXVIII Quod per autoritate[m] humilitat[is] sanctiviri culpas delinquentium
feriunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29814

HAY. DE VARIET. LIB.

de, vt ascēdas, humiliare vt exalteris, ne exaltatus humiliteris. Humilitas aut casum nescit, humilitas lapsum non nouit. Qui enim sibi vilis est ante deum magnus est. Et qui sibi displicet deo placet. Esto igit paruus in oculis tuis, vt sis magnus in oculis dei. Tantum em̄ eris ante deum pretiosior, quantum fueris ante oculos tuos despectior. Porta quoq; semper verecundiam in vultu de recordatiōe peccati. Puluis es, in puluere sede. Cinis es, in cinere viue. In summo honore summa tibi sit humilitas, non te extollat honor. Tanto maiori humilitate perspicuus esto, quanto magis fueris dignitate praelatus. Occasio igitur peccationis nostrae facta est superbia diaboli, & argumentum redemptionis nostrae inuenta est humilitas dei. Hostis enim noster inter omnia conditus videri super omnia voluit elatus, redemptor aut noster magnus manens super omnia, fieri inter omnia dignatus est paruus. Ergo dicatur humilibus, quia dum se deiciunt, ad dei similitudinem ascendunt. Dicatur elatis, quia dum se erigunt in apostatae angeli imitationem cadunt.

Grego.

Quod per autoritatē humilitatis sancti viri culpas delinquentium feriunt.

Caput XXXIII.

Sancti etenim viri per autoritatem humilitatis nullis potestatibus contra veritatem agentibus parcunt. Sed quos attolli per elationem conspiciunt, per spiritus autoritatē premunt. Hinc est enim

LIBER SECVNDVS.

quod a deserto Moyses veniens Aegypti regē ex au-
 toritate aggreditur dicens: Hæc dicit dominus deus
 Hebreorum. Visque quo non vis subijci mihi? dimit-
 te populum meū vt sacrificet mihi. Cui dum plagis
 oppressus Pharaon diceret. Ite, sacrificate deo vestro
 in terra: aucta protinus autoritate respondit. Non
 potest ita fieri, abominationē eū Aegyptiorū immo-
 labimus dñō deo nostro. Hinc enim est quod peccā-
 tem regē Nathan aggreditur cui prius similitudinē
 perpetratae præuaricatiōis obiiciens, eumq; reū per
 proprii iudicij vocē tenens, protin⁹ subiunxit, dicēs:
 Tu es ille vir qui fecisti hanc rem. Hinc est eū quod
 vir dei ad destruendā Idololathriā Samariā missus,
 Hieroboam regē super altare thura iacentē, non re-
 gem veritus, non formidine mortis pressus cōtra al-
 tare intrepidus autoritatem liberę vocis exercuit, di-
 cens: Altare altare hæc dicit dñs. Ecce filius nascetur
 domui David, Iosias nomine, & immolabit sup te sa-
 cerdotes excelsorū. Hinc est quod Achab superbus,
 idolorū seruitio subactus, cum increpare Heliā præ-
 sumeret, dicens: Tu es ille qui cōturbas Israēl. Heliā
 protinus superbi regis stulticiā, obiurgationes libe-
 ræ autoritatis percussit, dicēs: Non ego turbauī Isra-
 ēl, sed tu & domus patris tui, qui dereliquistis man-
 data domini, & secuti estis Baalim. Hinc est quod He-
 liseus veram magistri celsitudinem sequens, eūdem
 Achab ad se cum Iosaphat rege veniētem ex reatu p-
 fidie confidit dicēs. Quid tibi & mihi? vade ad pro-
 phetas patris tui & matris tuæ. Et viuit dñs exercitu-
 um in cuius conspectu sto, quod si non vultum Iosa-

Exo. 5.

2. Reg. 12.

1. Re. 13.

3. Re. 18.

4. Re. 36.

HAY. DE VARIET. LIB.

phat regis Iudæ erubescere nec attēdissem quidē te nec respexissem. Hinc est quod idem vir Naamā ad se cum equis & curribus venientē ante ostiū fixit, & talētorum copia ac vestium fulto nō occurrit, non
4. Re. 5. ianuam domus aperuit, sed vt lauare septies in Iordane debuisset per nunciū iussit. Vnde & idē Naamā iratus recedebat dicēs. Putabā quod egrederetur ad
Act. 4. me. Hinc est quod Petrus cum eum sacerdotes & principes, etiam per flagella seqūētes, in Iesu nomine loqui prohiberent, cum magna protinus autoritate rēdit, dicēs: Si iustū est in conspectu dei, vos poti⁹ audire quā deū, iudicate. Non em̄ possumus quæ vidimus & audiuimus non loqui. Hinc est qd Paul⁹
Actu. 23. cum residentē contra veritatē sacerdotum principē cerneret, eumq; minister illius alapa percussisset, nō maledictū perturbatus intulit, sed repletus spiritu libera voce prophetauit dicēs: Percutiet te deus paries dealbate, & tu sedēs iudicas me secundū legē, & cōtra legem iubes me percuti? Hinc est qd Stephanus
Actu. 7. cōtra vim psequentiū autoritatē vocis exercere nec moriturus expauit, dicens: Dura ceruice & incircuncisis cordibus & auribus, vos semper spiritu sancto restitistis sicut & patres vestri. Sed quia sancti viri ad verba tantæ altitudinis, zelo veritatis non autē vitio elationis exiliunt, ipsi parēter indicant qui factis dictisq; alijs, & quanta humilitate pol'eāt, & erga eos quos redarguunt quanta charitate ferueant, manifestant. Superbia quippe odiū generat, humilitas amorē. Verba itaq; quæ amor exasperat, profecto ex fonte humilitatis manant. Quomodo ergo

LIBER SECVNDVS.

Stephanus proferre increpationē per elationē potu-
 it, qui pro eisdē, quos increpauerat, ad deteriora cre-
 scentibus, seq̄ lapidantibus flexis genibus orauit, di-
 cens: Domine ne statuas illis hoc peccatū? Quomo-
 do Paulus contra gentis suę sacerdotē ac principem
 asperitatis verba superbiens, intulit, qui humilitate
 se etiam discipulorū seruitio substernit, dicens: Non
 em̄ nosmetipsos prædicamus, sed Iesum Christū do-
 minū nostrū. Nos autē serui vestri per Christū? Quo-
 modo Petrus per elationē principibus restitit, quo-
 rū errorē compatiens, velut reatum excusat, dicens:
 Scio quia per ignorantia fecistis, sicut & principes ve-
 stri. Deus qui prænucliauit per os omniū propheta-
 rū pati Christū suum, impleuit sic, quos ad vitam mi-
 sericordia trahit dicens: Pœnitementi igitur & cōuer-
 timini vt deleantur peccata vestra? Quomodo Heli-
 feus videre Naaman ex elatione noluit, qui non so-
 lum se conspici, sed teneri se etiā à muliere permisit?
 De qua scriptū est. Cumq̄ venisset ad virū dei in mō-
 te apprehēdit pedes eius, & accessit Giezi, vt amoue-
 ret eam, & ait homo dei. Dimitte illam, anima enim
 eius in amaritudine est. Quomodo Helias superbo
 regi increpationis verba p̄ tumorē intulit, qui ante
 illius currū humiliter cucurrit, sicut scriptū est. Accin-
 ctusq̄ lumbz̄ currebat ante Achab? Quomodo Hie-
 roboam præsentia ex elatione despexit qui arētem
 dextrā eius saluti pristinae protinus ex pietate repa-
 rauit? sicut scriptū est: Cumq̄ audisset rex sermonē
 hominis dei, quē clamauerat cōtra altare in Bethel,
 extēdit manum suā de altari, dicens: Apprehēdite

Act. 7.

1. Cor. 10.

Actu. 3.

4. Reg. 4.

3. Reg. 18.

3. Reg. 13.

HAY. DE VARIET. LIB.

eum. Et exaruit manus eius? Et paulopost. Orauit
 2. Re. 13° vir dei faciē domini, & reuerſa eſt manus eius ad eū,
 & facta eſt ſicut prius fuerat? Quia ſuperbia gigne-
 re virtutes neſcit, quanta ex humilitate prodiit vox
 increpationis oñditur, quam ſigna comitatur. Quo
 modo Nathan contra David regē per verba incre-
 pationis tumuit, qui cum increpanda culpa in ter-
 ram eius conſpectui pronus ſtrauit? ſicut ſcriptum
 eſt. Nunciauerunt regi dicentes. Adeſt Nathan pro-
 pheta. Cumq; introiſſet ante cōſpectum regis, ado-
 rauit illum pronus in terra. Quomodo Moyſes re-
 gi Aegyptio libere reſiſtēs eum deſpicere potuit, qui
 deo familiariter colloquens ſequentē ſe Iethro co-
 gnatū humilis adorauit? Cuius etiā conſilio tātam
 obediētiam præbuit, vt poſt ſecreta dei colloqa ma-
 gnū lucrum duceret, quod foris ab ore hominis au-
 daret? Ex alijs ergo ſanctorū factis diſcimus, quid de
 alijs penſare debeam? Sancti etenim viri nec ex ela-
 tione ſunt liberi, nec ex timore ſubmiſſi, ſed cum eos
 reſtitudo ad libertatē vocis erigit, cōſideratio infir-
 mitatis proprię in humilitate cuſtodit. Culpas quip-
 pe delinquentiū, & ſi ex alto increpantes feriunt ſe-
 metipſos tñ apud ſe ſubtilius iudicātes, quaſi in abie-
 ctos ponunt. Et quo praua in alijs inſequuntur, in eo
 ad reprimēdos ſe atrociores reddunt. Rurſumq; q̄
 ſibimet meliora agētibus nequaq̄ parcunt, eò vigi-
 lantius aliena reprehēdunt. Quid enim de humana
 potētia mirari poterunt qui ſemetipſos quoq; deſpi-
 ciunt, etiam cum intime per eam arcē ſublimitat̄ ap-
 prehendant? Idcirco igitur bene foris diiudicāt alti-

LIBER SECVNDVS.

rudinē terrenæ celsitudinis, quia intus oculum non
grauat pondus tumoris.

De Patientia. Caput XXXV

Patientia vera est aliena mala æquanimiter p
peti, contra eum quoq; qui mala irrogat nul-
lo dolore morderi. Nam qui sic proximi ma-
la portat, vt tamen tacitus doleat, & tēpus dignę re-
tributionis querat, patientiā non exhibet, sed oñdit.
Scriptum quippe est. Charitas patiens est, benigna
est. Patiens namq; est, vt aliena mala toleret. Beni-
gna vero est, vt ipsos etiam, quos portat, amet. 1. Cor. 13.

De laude patiētiae. Cap. XXXVI.

Patientia aut̄ fratres dilectissimi, non tm̄ bona
custodit, sed & repellit aduersa, Spiritū sanctū Cypri.
fouens, & cælestibus ac diuinis coherens cōtra
facta carnis & corporis (quibus anima expugnatur
& capitur) virtutū suarū propugnaculo reluctatur.
Late patet patientiæ virtus, & vbertas eius & largi-
tas de vnius quidē nominis fonte proficiscit, sed ex-
undantibus venis per multa gloriarū itinera diffun-
ditur. Nec proficere aliquid in actib⁹ nostris potest
ad consummandū gloriam, nisi inde cōsummatio-
nis accipiat firmitatē. Patientia est que nos domino
& cōmendat & seruat. Ipsa est quæ iram tēperat, q̄
linguam frenat, quæ mentem gubernat, pacē custo-
dit, disciplinā regit, libidinis impetū frangit, tumorū
violentiā comprimit, incendiū similitatis extinguit.
Coërcet potētiā diuitū, inopiam pauperū refouet,